

4. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: технологічна складова : монографія / Л. В. Коваль. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 375 с.
5. Конституція України. – К., 1996. – С. 4-6.
6. Кулькін А. М. Система досліджень у Росії в процесі реформування / А. М. Кулькін // Питання філософії. – К., 2004. – № 6. – С. 49-63.
7. Митник О. Розвиток професійної компетентності сучасного вчителя: реалії і перспективи / О. Митник // Початкова школа. – 112 с.
8. Педагогика: Большая современная энциклопедия / сост. Е. С. Рапацевич. – Минск : Совр. слово, 2005. – 720 с.
9. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / О. Пометун. – К. : Рідна школа, 2005. – № 1. – 66 с.
10. Соціальна педагогіка : мала енцикл. / за ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Центр учбової л-ри, 2008. – С. 107-109.
11. Стефанова Н. Л. Теоретические основы развития системы методической подготовки учителя математики в педагогическом вузе : дисс. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Н. Л. Стефанова ; Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена. – Санкт-Петербург, 1996. – 366 с.

БУГЕРЯ Т. Н. *Теоретические основы формирования профессиональной компетентности будущих учителей основ здоровья.*

В статье рассмотрены теоретические основы формирования профессиональной компетентности будущих учителей основ здоровья. Обоснована целесообразность использования компетентностного подхода в профессиональной подготовке будущих учителей основ здоровья.

Ключевые слова: компетентность, формирование профессиональной компетентности, профессиональная подготовка, учитель основ здоровья.

BUGERYA T. *The theoretical basis for forming professionally competence of the future directions of bases of health future teachers.*

Considers the theoretical basis of formation professional competence of the future directions of bases of health future teachers. The expediency of using the competency approach in vocational education of future specialists areas of bases of health future teachers.

Key words: competence, formation professional competence, professional training, bases of health teacher.

Вавілова Г. В., Жулківська А. М.
Київський національний економічний університет

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ НА ПРИКЛАДІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТУВАННЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ.

Стаття висвітлює нагальну необхідність впровадження сучасних освітніх технологій, а саме програмних та телекомунікаційних засобів навчання не тільки для студентів заочної та вечірньої форм навчання, але й для студентів денного відділення. Дистанційне навчання іноземних мов відкриває нові можливості в освіті та самоосвіті, значно розширюючи інформаційний простір та інформаційну сферу навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, мультимедійні засоби навчання, парадигма освіти, сільові та несільові мультимедійні технології навчання.

За умов швидкого розвитку сучасних технологій, безперечним є той факт, що дистанційне навчання іноземних мов відкриває нові можливості в освіті та самоосвіті, значно розширюючи інформаційний простір та інформаційну сферу навчання.

Аналізуючи події в країні, які стосуються, наприклад, різкого зниження температури повітря або вимушеного карантину, що призводить до унеможливлення навчатися безпосередньо в навчальному закладі, можна підтвердити нагальну необхідність впровадження сучасних освітніх технологій, а саме програмних та телекомунікаційних засобів навчання не тільки для студентів заочної та вечірньої форм навчання, але й для студентів денного відділення. Для того, щоб забезпечити постійний зв'язок студентів з викладачем і безперервний процес навчання під час, наприклад, карантинів чи хвороби студента доречним було б розміщення лекційного/тематичного та граматичного матеріалу на сайті кафедри чи окремого викладача, а також ефективним було б розміщення тестів для забезпечення контролю та перевірки засвоєного матеріалу студентами.

Надаючи принципово нових засобів навчання, дистанційне навчання іноземних мов відкриває і нові форми навчання у ВНЗ. Проте значущість та роль засобів дистанційного навчання іноземних мов в системі вищої освіти можна визначити лише при розгляді їх у взаємозв'язку з усіма іншими засобами навчання – суб'єктивними, друкованими та комп'ютерними (мультимедійними).

Дистанційне навчання іноземних мов, що використовує мережеві технології та інтернет, дає змогу реалізувати в повному обсязі інформаційні права усіх учасників навчального процесу, а саме студента в якості інтелектуальної підсистеми освіти та в ролі окремої соціальної системи.

Визначною тенденцією сучасного навчання іноземних мов є перехід до особистісно орієнтованої системи освіти, яка передбачає, що парадигма освіти “викладач іноземної мови – підручник – студент” повинна бути замінена на нову: “студент – підручник – викладач іноземної мови”.

Особистісно орієнтована система освіти передбачає зростання самостійності студента в ролі її підсистеми.

Викладач іноземної мови як носій знань і, відповідно, засіб навчання не лише передає свої знання та активізує усі компоненти системи навчання, але й відтворює зміст навчання іноземної мови в доступному для сприйняття вигляді, допомагає систематизувати отриману студентом інформацію і втілити її в його особисту систему знань.

Роль викладача трансформується у навчальному процесі: поступово

втрачається функція викладача як основного джерела інформації, він перетворюється на організатора, консультанта, керівника та експерта самостійної роботи студента.

Досягнутий за останні роки прогрес у впровадженні новітніх комп'ютерних засобів у процес навчання у вищій школі потребує визначення концептуальних засад, як для позааудиторного навчання (дистанційного), так і аудиторного. Для ефективної навчальної роботи необхідне якісне забезпечення – комплекс різних видів змістовної навчальної інформації на різних носіях (у паперовому та електронному виглядах).

Дистанційне навчання – це універсальна форма навчання, що базується на використанні широкого спектру традиційних, нових інформаційних і телекомунікаційних технологій та технічних засобів; це форма самоосвіти, за якої на відміну від заочної, навчальний процес повністю забезпечується науково-методичними матеріалами. Максимально ефективна реалізація цих вимог можлива шляхом створення системи заснованої на використанні в навчальному процесі комп'ютерних засобів і технологій.

Сучасні технології дистанційного навчання можна умовно поділити на три категорії:

1) неінтерактивні (друковані матеріали, аудіо-, відеоносії), характеристики: низька комунікаційна інтерактивність, добре відомі методи розробки навчальних матеріалів, низька вартість;

2) засоби комп'ютерного навчання (електронні підручники, комп'ютерне тестування і контроль знань, новітні засоби мультимедіа), характеристики: середній ступінь інтерактивності, відносно низька вартість, досить розвинута інфраструктура в Україні;

3) відеоконференції – розвинуті засоби телекомунікацій на аудіо-каналах, відеоканалах та у комп'ютерних мережах, характеристики: високий ступінь інтерактивності, висока вартість.

Основним фактором при виборі інформаційних технологій як засобів навчання має бути їх освітній потенціал. Однак сьогодні в Україні економічна і технологічна ситуація є такою, що вибір засобів залежить не стільки від їхнього педагогічного потенціалу, скільки від їх вартості та поширеності.

Методи і прийоми, які використовуються при дистанційному навчанні, можна класифікувати так:

– методи навчання за допомогою взаємодії студента з освітніми ресурсами за мінімальної участі викладача (самонавчання). Для розвитку цих методів характерний мультимедійний підхід, коли за допомогою різноманітних засобів створюються основні ресурси: друковані, аудіо-,

відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж;

– методи індивідуалізованого викладання і навчання, для яких характерні робота одного студента з одним викладачем або одного студента з іншим студентом. Ці методи реалізуються у дистанційній освіті здебільшого за допомогою таких технологій, як телефон, звичайна та електронна пошти;

– методи, в основі яких лежить надання студентам навчального матеріалу викладачем, коли студенти не беруть активної участі в комунікації. Ці методи, властиві традиційній освітній системі, отримують новий розвиток на базі сучасних інформаційних технологій;

– методи, для яких характерна активна взаємодія між усіма учасниками навчального процесу. Розвиток цих методів пов'язаний з проведенням навчальних колективних дискусій і конференцій.

Ефективність використання того чи іншого засобу навчання багато в чому залежить від його особливостей. Глобальна мережа Інтернет є абсолютно унікальним середовищем для навчання.

Друковані (книжкові) та комп'ютерні засоби навчання іноземних мов містять моделі знань, що вивчаються і є самостійними об'єктами навчання тільки в скороченій системі навчання – без учителя, реалізуючи парадигму "студент – підручник/технології".

Дистанційне навчання іноземних мов використовує найсучасніші форми інформаційного обміну системної та міжсистемної взаємодії, надає нові механізми реалізації міжпредметних, міжнаукових та соціокультурних зв'язків.

Як додаткові засоби навчання комп'ютерні технології мають дуже багато переваг перед звичайними засобами (підручниками), забезпечуючи оперативність виконання будь-якого запиту до системи та реалізації зворотного зв'язку, а також не тільки видачу в режимі реального часу результатів (оцінки) діяльності студента, але й можливість миттєвого виправлення зроблених помилок у серії спроб. Це й дає змогу викладачеві іноземної мови зосередитись на базових проблемах навчання і системного сприйняття студентами його змісту.

Засоби дистанційного навчання відносяться до комп'ютерних. Тобто дистанційне навчання іноземним мовам як самостійна система має бути орієнтованим на системний підхід. Це означає, що просте перенесення навчання повної системи не є припустимим. Як і немережеві мультимедійні технології навчання іноземним мовам, дистанційне навчання може застосовуватись у ВУЗі в ролі додаткових (ілюстративних, експериментальних) засобів навчання або як системна надбудова до базової системи. Проте, порівняно з цими технологіями, дистанційне

навчання іноземним мовам має більші переваги та завдяки своїм особливостям займає проміжне місце між повною та скороченою системами навчання.

Хоча педагогічні можливості нових інформаційних технологій перевищують можливості традиційних засобів навчання іноземних мов, в умовах дистанційного навчання складним питанням є не тільки організація тестування розробка тестових завдань але й саме тестування процедура оцінювання і підрахунку результатів.

До низки проблем, які необхідно вирішувати, слід віднести відбір матеріалу для контролю, вибір параметрів, які визначають рівень знань студентів, введення єдиної шкали, що дає змогу співвіднести значення цих параметрів, створення алгоритмів відбору завдань для тестування.

При розробці методичних основ організації тестування з іноземної мови в інтернет передбачається диференціація та індивідуалізація контролю, можливість реалізації різнорівневої системи контролю. Для реалізації комунікативного підходу до навчання іноземних мов виділяються різні рівні комунікативної компетентності, що виступають в якості об'єктів контролю. При тестуванні, у змісті контролю виділяють дві частини, одна з яких є базовою, де відображається мінімум обов'язків, а друга частина перевищує цей мінімум за одним з показників: об'єм або складність.

Відбираючи матеріал при створенні системи тестів для дистанційного навчання іноземних мов важливо враховувати, що далеко не всі вимоги стандарту можна відобразити в тесті, оскільки не кожен матеріал підлягає трансформації в тестову форму. Специфіка окремих фрагментів матеріалу вимагає інших, не тестових форм перевірки знань іноземної мови.

Комп'ютерне тестування має певні недоліки (особливості), які необхідно враховувати при його застосованні. До таких особливостей можна віднести:

– обмеження за способами вводу інформації при тестуванні (введення слова, символу);

– труднощі аналізу та оцінки нестандартних відповідей, використання питань творчого характеру (більше можливостей аналізу має викладач іноземної мови);

– унеможливлення контролю "багатоваріантних" знань (терміни-синоніми, різноманітні фактичні дані в різних літературних джерелах, неспівпадіння одного поняття у різних авторів, різні точки зору, теорії та гіпотези з одного і того ж питання).

Особливості технологічної бази, на якій використовується той чи інший курс іноземної мови, мають безпосередній вплив на організацію

сеансів тестування в мережі Інтернет.

Залежно від технологічної основи навчання іноземних мов, тести можна пропонувати різними способами:

- з дискети;
- з жорсткого диску автономного комп'ютера;
- через локальну мережу;
- з CD-ROM-диску;
- через Інтернет.

Існує декілька способів реалізації представлення тестів з іноземної мов через мережу Інтернет. При цьому до початку тестування викладачеві необхідно знати, як завантажувати тестові завдання з іноземної мови – в процесі тестування чи попередньо.

Говорячи про алгоритм тестування, то за цією ознакою системи тестування в дистанційному навчанні можна розділити на лінійні та адаптивні.

Лінійний алгоритм передбачає попередній набір завдань з іноземної мови. А у випадку адаптивного тестування система вибирає завдання з бази даних залежно від попередніх відповідей і таким чином підбираючи тест відповідно до рівня студента.

Крім того, допускаються змішані варіанти, коли одна частина тесту є лінійною, а інша адаптивною. При розробці структури іншомовних текстів враховуються вимоги, пов'язані з можливістю самоконтролю та взаємоконтролю з партнером, а також контролю з боку викладача.

В процесі тестування студенти здійснюють навігацію тестом, переходячи від однієї структурної одиниці до іншої. При цьому вони мають можливість користуватися електронним словником іноземної мови, граматичним довідником, а також повторювати виконання завдання. Використання комп'ютера дає змогу варіювати завдання, тобто є можливість пропонувати завдання на одне й теж конкретне знання або вміння одного і того ж рівня або на рівень вище. Система тестів з іноземної мови розроблена з урахуванням рівнів засвоєння матеріалу, дає змогу оцінити якість засвоєння. Система тестів для дистанційного навчання орієнтується на оперативну і систематичну взаємодію між студентом і викладачем іноземної мови, зворотний зв'язок між студентом і навчальним матеріалом.

Залежно від способу підключення студентів, що вивчають іноземну мову, до мережі Інтернет тестування можна здійснювати двома способами:

- тестування в режимі реального часу;
- тестування в автономному режимі.

За наявності доступу до інтернет ресурсів студенти, які вивчають

іноземну мову, виконують тести в режимі реального часу. При цьому результати тестування видаються з великою швидкістю.

При підключенні в автономному режимі студент отримує питання тесту з сервера, відповідає на них і надсилає електронною поштою на сервер, для чого потрібен певний час. У цьому випадку виникає проблема забезпечення достовірності результатів тестування та отримання оперативної інформації щодо реальних знань студентів, з якими викладач немає безпосереднього контакту. Таким чином перед організаторами процесу дистанційного тестування постає завдання застосування організаційних заходів та забезпечення режиму секретності, оскільки результат тестування впливає на успішність студента.

Стосовно процедури обробки відповідей студентів, то вона може бути локальною, або віддаленою, оперативною чи відкладеною, формальною або експертною.

Найбільш простою в реалізації є локальна формальна оперативна обробка відповідей, яка застосовується для самоконтролю та тренування. У випадку, коли просте порівняння з ключами є неможливим і потрібна участь спеціалістів, обробка результатів тестування стає експертною. Якщо результати тестування не можна показати одразу після завершення сеансу (наприклад, через віддаленість серверу або складність алгоритму розрахунків), обробка стає відкладеною.

В процесі контролю при дистанційному навчання іноземних мов необхідно враховувати психолого-педагогічні закономірності, пов'язані з формуванням відповідних емоцій.

Дистанційне навчання в значній мірі залежить від стійкості мотивації до навчально-пізнавальної діяльності. Використання мультимедійних засобів навчання в процесі набуття та корекції знань з іноземної мови дає змогу активізувати пізнавальну діяльність студентів. Крім пізнавальних мотивів, що виражаються в пізнавальному інтересі, у студентів виникають навчально-пізнавальні мотиви: інтерес до нових прийомів отримання знань (за допомогою комп'ютера), а також інтерес до нових способів організації навчально-пізнавальної діяльності.

Використана література:

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. – К., 2001. – 12 с.
2. Закон України "Про вищу школу" // Освіта. – 2002. – 20-27 лютого.
3. Руткевич М. В. Эффективные образовательные технологии в системе дистанционного обучения / М. В. Руткевич, М. М. Сыроватко // Дистанционное обучение – образовательная среда XXI века: материалы Междунар. научно-метод. конф., Минск, 18-20 дек. 2001 г. / БГУИР. – Мн., 2001. – С. 125-127.
4. Степанов В. А. Становление и развитие системы высшего образования в Великобритании / В. А. Степанов. – Мн.: Национальный институт образования, 1998. – 102 с.

5. Тавгень Г. А. Дистанционное обучение: опыт, проблемы, перспективы / Г. А. Тавгень // Электронная книга. – Гродно : БГУ, 2004.
6. Тавгень И. А. Возможности класса открытого образования в системе дистанционного обучения / И. А. Тавгень, Л. И. Абрамов // Информационные технологии в образовании : XII Междунар. конф. – выст. – М., 2002. – Т. IV. – С. 53-54.
7. Шуневич Б. Теоретичні основи дистанційного навчання : навч. посібник / Б. Шуневич. – Л. : Вид-во ЛДУБЖД, 2009. – 200 с.

Вавилова А. В., Жулковская А. Н. Дистанционное обучение иностранным языкам на примере применения тестирования студентов вузов.

Статья освещает острую необходимость внедрения современных обучающих технологий, а именно программных и телекоммуникационных средств обучения не только для студентов заочной и вечерней форм обучения, но и для студентов дневного отделения. Дистанционное обучение иностранных языков открывает новые возможности в обучении и самообразовании, существенно расширяя информационное пространство и информационную сферу обучения.

Ключевые слова: дистанционное обучение, мультимедийные средства обучения, парадигма образования, сетевые и несетевые мультимедийные технологии обучения.

VAVILOVA G. V., ZHULKIVSKA A. M. Distance teaching of foreign languages shown on the example of testing students of higher educational establishments.

The article highlights the crucial necessity of implementation of modern educational technologies, in particular, program and telecommunication means of education not only for the students of correspondence and evening departments but also for the full-time students. Distance learning of foreign languages gives new opportunities in education as well as in self-education, which substantially broadens informative sphere of education.

Keywords: distance teaching, multimedia means of education, the paradigm of education, Net and non-Net multimedia techniques of education.

Василишина Н. М.

Київський національний авіаційний університет

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

У статті розкрито проблему міжкультурної взаємодії соціумів. Детально схарактеризовано труднощі та особливості комунікативної професійно-практичної діяльності фахівців міжнародного туризму.

Ключові слова: ефективне спілкування, професійно-комунікативна компетентність, туристська індустрія, ділові переговори, ефект ореола, комунікативна установка, стереотипізація, ідентифікація, рефлексія.

Однією з найсуттєвіших тенденцій світового розвитку другої половини ХХ – початку ХХІ століть стало глобальне розширення сфери туризму, яка характеризується тимчасовим і добровільним переміщенням (входженням, "зануренням") масових людських потоків в інше географічне, природне та соціокультурне середовище з метою